

LEVEN MET TAAL IN HET L.B.O.

INLEIDING

In dit nummer van MOER staat het lager beroepsonderwijs centraal, en er is gezocht naar de functie van taalbeheersing binnen dit l.b.o.

Wij schrijven bewust *niét*: In dit nummer staat het taalonderwijs binnen het l.b.o. centraal. Dat is feitelijk niet het geval, maar bovendien kwam de redactie tot de overtuiging dat afzonderlijke aandacht voor dit aspect (in de lagere beroepsopleidingen in 't algemeen) onhaalbaar, zelfs ongewenst is.

Misschien gaat stéeds het principe op, dat je niet over moedertaalonderwijs mag praten/schrijven zonder het schoolmilieu in ogenschouw te nemen, waarin het functioneert. Hoe dit zij, in elk geval mag men zich tegenover het l.b.o. niet bezondigen aan geïsoleerde essays over taal. De invloed van milieuomstandigheden is hier wel onmiddellijk zichtbaar. In het l.b.o. vindt men een categorie kinderen van wie *jan en alleman* de laatste jaren meewarig heeft leren beweren: 'Ach, hun milieu bezorgt hen zo'n grote taalachterstand'. Maar achterstand ten opzichte waarvan? Van het Algemeen Beschaafd Nederlands? En moet de school als kultuurdraagster dan zorgen voor compensatie in die richting? Het is maar de vraag, welke waarden meespelen bij de plannenmakers. Zouden wij alleen oplossingen zoeken voor de bestaande 'taalarmoede' (weer een negatief woord), dan zouden wij aan symptoombestrijding doen zonder naar de eigenlijke oorzaken te zoeken, zoals b.v. de sociale en economische ongelijkheid van het betrokken milieu. Het uitvoerige artikel van Frans van de Pieterman, leraar aan een technische school in Haarlem, zet het vraagstuk in een breed kader.

Op een heel andere manier is Tineke Krol in de materie binnengestapt. Het gaat om hetzelfde type kinderen uit dezelfde milieu-omstandigheden, maar nu gezien vanuit hun werksituatie, de onbuigzame praktijk van alledag, die in een vormingsinstituut onder woorden wordt gebracht.

Terug naar schoolse sferen in het artikel van Anita Koster en Paul van Engelen, beiden medewerkers van het project dramatische expressie van de Amsterdamse Jeugdraad, bedoeld voor het lager beroepsonderwijs. Zij vertellen wat woorden-maken, woorden-gebruiken doet aan kinderen in onder meer een milieu als het l.e.a.o.

Wij meenden verder de Freinetbeweging nog eens aparte aandacht te moeten geven.

En Steven ten Brinke, tot voor kort voorzitter van de VON, krijgt de ruimte met zijn speech, gehouden bij zijn afscheid op woensdag 4 oktober.

Redactie